

REGLUGERÐ

um vinnuhælið á Litla-Hrauni.

I. KAFLI

1. gr.

Girðing skal vera umhverfis vinnuhælið með traustlega læstum hliðgrindum.

2. gr.

Í vinnuhælinu skulu allir klefar vera með traustum hurðum og dyraumbún-
aði, sem sé örugglega mannheldur. Læsingar á klefadyrum skulu vera á þann veg,
að þær verði ekki opnaðar innan frá. Járngrindur mega vera fyrir öllum gluggum
og útidyrum vinnuhælisins.

3. gr.

Í vinnuhælinu skal vera varðstofa fyrir fangaverði. Þar sé hringingarmiðstöð
frá öllum fangaklefum, þar sé útvarpsviðtæki fangahússins, með leiðslum í alla
fangaklefa. Einnig séu þar rafmagnsrofur fyrir öll ljós í fangaklefum.

4. gr.

Í vinnuhælinu skal vera eitt herbergi til reiðu sem sjúkrastofa. Þar skal læknis-
skoðun fanga fara fram.

5. gr.

Í hverjum fangaklefa skal vera hringingarbjalla til varðstofu. Þar skal einnig
vera heyrnartól eða hátalari frá útvarps-viðtæki vinnuhælisins. Í kleanum skal
vera rúmstæði með góðri dýnu og ábreiðu, ásamt kotta og ullarteppum, lítið borð
og stóll og emileruð fata skal vera í hverjum klefa.

6. gr.

Í hverjum klefa skal hafður einn fangi nema nauðsyn brjóti þá reglu.

7. gr.

Allir fangar skulu lokaðir inni í klefum sínum frá kl. 21 (9 að kveldi) til kl.
8 að morgni. Fangelsisstjóri hefur þó heimild til að veita undanþágur frá þessari
grein.

8. gr.

Fangaklefar skulu opnaðir kl. 8 að morgni og fangarnir vaktir. Hringt skal til
morgunverðar kl. 8.20.

9. gr.

Hringt skal til vinnu kl. 9 að morgni. Þá mæti allir fangar vinnuklæddir í for-
stofu vinnuhælisins.

10. gr.

Fangar, sem ekki mæta til vinnu við hringingu kl. 9 að morgni, skulu lokaðir
inni í klefum sínum allan daginn, hvort sem þeir eru veikir eða heilbrigðir.

11. gr.

Fangar, sem neita að vinna án gildra ástæðna, skulu lokaðir inni í einangrunarklefum. Þeir séu sviptir tóbaki og útvarpi.

Fangar, sem gera sig seka um stórfelld eða ítrekuð brot gegn reglum vinnuhælisins, skulu vistaðir í einangrunarfangelsi skv. 2. mgr. 2. gr. laga nr. 18 frá 15. marz 1961, um ríkisfangelsi og vinnuhæli. Sjá enn fremur 54. gr.

12. gr.

Hagi fangi sér ósæmilega í borðstofu eða vinnustað, sætir það innilokun samkvæmt 10. gr.

13. gr.

Öll bréf til fanga og frá, skulu ganga í gegnum skrifstofu fangelsisstjóra, sem rannsakar innihald þeirra. Símtöl til fanga og frá eru bönnuð, nema sérstaklega standi á. Komi þá samþykki fangelsisstjóra til.

14. gr.

Fangar hafa rétt til að þiggja heimsókn af nánnum vandamönnum sínum á tímabilinu kl. 13—15 á sunnudögum. Fangelsisstjóri getur, ef sérstakar ástæður eru fyrir hendi, bannað tilteknum mönnum að heimsækja fanga, einnig vandamönnum hans. Fangi getur neitað að þiggja heimsóknir annarra manna en þeirra, sem eiga við hann opinber erindi. Fangavörður eða gæzlumaður ræður lengd viðtalstíma. Skal hann vera viðstaddur heimsóknir, nema sérstök undanþága fangelsisstjóra komi til.

Visa skal burt heimsóknargestum, sem eru undir áhrifum áfengis eða sýna á annan hátt óeskilega framkomu.

15. gr.

Fangaverðir skulu rannsaka nákvæmlega hvað heimsóknargestir hafa meðferðis til fanganna. Heimsóknargestum, sem koma með áfengi eða deyfilyf, skal vikið burt.

16. gr.

Ef fangelsisstjóra verður kunnugt um eitthvað, sem varðar einkahag fanga og mikilvægt er fyrir hann að fá vitneskju um, skal fangelsisstjóri hlutast til um að fanginn fái að vita það.

17. gr.

Fangar eiga rétt á því að útvega sér eða fá sér sendar hollar og fræðandi bækur, til lesturs í tómstundum sínum. Á vinnuhælinu skal jafnan vera nokkuð til af slíkum bókum til útláns handa föngunum.

Fangar eiga ekki rétt til að kaupa dagblöð eða vikublöð, en fangelsisstjóri getur leyft þeim lestur slíkra blaða, eftir því sem aðstæður leyfa og henta þykir. Skal það einkum vera á helgidögum svo og síðasta hálfu mánuð refsitímans.

18. gr.

Fangi hefur rétt til þess að hafa hjá sér ljósmyndir af eiginkonu sinni, foreldrum, börnum eða unnustu, og fá sér sendar myndir af þessum vandamönnum sínum eftir því sem hæfilegt þykir.

Hann má og taka við hæfilegum blómasendingum. Föngum er bannað að líma myndir eða annað á klefaveggina án leyfis fangavarðar.

Fangi má fá af vinnulaunum sínum, ef ástæður leyfa, til að afla sér ritfanga, almanaka, verkefni til tómstundaiðju og því um líkt, þó aðeins með samþykki fangelsisstjóra hverju sinni, og samkvæmt hreinlætisreglum vinnuhælisins.

19. gr.

Fangi má ekki afla sér neins fyrir peninga þá, sem hann hefur haft með sér er hann kom á vinnuhælið eða fengið senda síðan. Muni, sem hann hefur eða fengið senda síðar, getur hann ekki fengið afhenta nema með leyfi fangelsisstjóra.

20. gr.

Læknir skoðar fanga a. m. k. einu sinni í mánuði og úrskurðar hann í einu og öllu um heilsufar þeirra.

Fangar eiga rétt á ókeypis læknishjálp frá læknum vinnuhælisins, sáraumbúðum og sóttþreinsunarlyfjum.

21. gr.

Óski fangi eftir að fá viðtal við dómara, verjanda sinn, lækni eða prest, skal hann tjá það fangaverði, sem sinnir því í samræmi við þær reglur, sem honum eru um það settar.

22. gr.

Kvartanir vegna meðferðar á vinnuhælinu getur fangi fengið að senda skriflega til dómsmálaráðherra. Ef fangi misnotar heimild þessa verulega, svo sem með því að bera fram rangar kærur, má láta hann sæta ábyrgð fyrir.

23. gr.

Vinnuhælinu stýrir fangelsisstjóri undir umsjón þriggja manna stjórnarnefndar og yfirumsjón dómsmálaráðuneytisins. Dómsmálaráðherra skipar nefndina til þriggja ára í senn.

II. KAFLI

24. gr.

Fangelsisstjóri hefur á hendi:

1. Umsjón og yfirstjórn á daglegum störfum í vinnuhælinu.
2. Fjárreiður og reikningshald fyrir reksturinn.
3. Ræður starfsmenn og vikur þeim úr starfi, ef honum þykir ástæða til. Þó þarf samþykki dómsmálaráðuneytisins til. Dómsmálaráðherra ákveður fjölda starfsmanna.

25. gr.

Fangaverðir séu á vöktum í vinnuhælinu og á vinnustöðum eftir fyrirmælum og skipulagi fangelsisstjóra. Þeir mega aldrei yfirgefa vinnuhælið á vakt sinni, án vitundar og samþykkis hans.

Fangaverðir sjái um að settar reglur vinnuhælisins séu haldnar í hvívetna. Þeir skulu færa dagbók vinnuhælisins, eftir nánari fyrirmælum fangelsisstjóra, en þar skal skráð daglega:

- A. Nöfn fanga, sem eru í starfi, og við hvað er unnið.
  - B. Nöfn fanga, sem eru ekki í starfi, og hvers vegna.
  - C. Nöfn fanga sem koma, og fanga sem fara af vinnuhælinu.
  - D. Vaktir fangavarða.
  - E. Ef eitthvað kemur fyrir á heimilinu, sem máli skiptir.
- Öll bókun sé nákvæm og örugg heimild.

26. gr.

Verkstjórar vinnuhælisins eru jafnframt fangaverðir á vinnustað, og mega aldrei yfirgefa fanga eða senda einstaka fanga úr auglýn.

Þeir skulu daglega gefa fangelsisstjóra skýrslu, ef einhver fangi sýnir leti við vinnu eða ósæmilega framkomu á vinnustað.

27. gr.

Almennur vinnudagur fanga skal vera 8 stundir 6 daga í viku. Unnið skal frá kl. 9 að morgni til kl. 6 að kvöldi. Matartími skal vera kl. 12—13, en kaffihlé kl. 15.30—16. Ef nauðsyn krefur að unnið sé lengur einstaka daga en 8 stundir, skulu fangar fá aukagreiðslu fyrir hverja klukkustund, sem fram yfir er.

28. gr.

Máltíðum skal hagað þannig:

Kl. 8.20 morgunverður.

Kl. 12.00 hádegisverður.

Kl. 15.30 síðdegiskaffi.

Kl. 18.30 kvöldverður.

Ef aðstæður við vinnu krefjast, skal færa matmálstíma til. Sé unnið allt að 10 stundir á dag eða lengur, skulu fangar fá aukakaffi með brauði.

29. gr.

Í morgunverð skal vera brauð með osti, ásamt hafragraut og mjólk eða skyrhræring og mjólk.

Á hverjum degi skal vera a. m. k. ein heit máltíð.

Á sunnudögum skal vera kjöt og súpa eða ábætir í hádegisverð.

Virka daga skulu vera eftirtaldar heitar máltíðir: 3 kjötmáltíðir, og 4 fiskmáltíðir. Brauð með osti sé með síðdegiskaffi. Síðdegiskaffi skal jafnframt vera nesti, þegar unnið er úti. Allir fangar skulu fá matarskammt eftir þörfum.

30. gr.

Dagkaup fullvinnandi fanga (8 stunda vinnudagur) skal jafnan vera sama og klukkustundar kaup við almenna verkamannavinnu, samkvæmt taxta verkamannafélags á staðnum. En yfirvinna fanga skal jafnan borguð um klukkustund hverja sama verði og dagkaup fangans er. Fangi sem ekki telst fullgildur verkmaður að dómi verkstjóra, fær kaup eftir mati fangelsisstjóra.

31. gr.

Vinnuhælið skal, eftir því sem við verður komið, sjá föngum fyrir atvinnu við þeirra hæfi.

32. gr.

Vinnuhælið skal jafnan hafa fyrirliggjandi allan nauðsynlegan fatnað handa föngunum, svo sem: nærklæðnað, vinnuföt, sokka, vettlinga, skó og gúmmistígvél, og hlífðarföt við útivinnu. Einnig tóbak og eldspýtur, og nauðsynlegar hreinlætisvörur.

33. gr.

Efnisvörur þær, sem um getur í 32. gr., skulu vera á sérstökum reikningi, sem nefnist efnisreikningur. Á efnisreikning skulu færð öll innkaup til hans, og úttekt fanga á þessum efnisvörum. Gæta skal þess jafnan að efnisreikningur sé ekki rekinn með halla.

34. gr.

Hver fangi skal hafa sinn viðskiptareikning, þar sem vinnulaun hans eru færð honum til tekna, en úttekt úr efnisreikningi til gjalda.

Hemil skal jafnan hafa á úttekt fanga og áherzla lögð á, að fangar eigi jafnan inni á viðskiptareikningi sínum fyrir nauðsynlegri úttekt.

35. gr.

Þegar fangi hefur lokið refsingu eða fengið náðun, og fer í burt af vinnuhælinu, skal fangelsisstjóri færa inn í fangabók stutta greinargerð um hegðun fangans á vinnuhælinu, þyngd hans og niðurstöður viðskiptareiknings hans. Við burtför skal fanginn fá staðfest afrit af viðskiptareikningi sínum. Ef reikningurinn sýnir inn-eign fangans, skal hún greidd honum með peningum, en skuldi fanginn, er skuld hans gjaldfallin.

III. KAFLI

36. gr.

Aðeins skal veita viðtöku fanga, sem hefur skriflega umsögn læknis eða yfirvalda um viðunandi heilbrigðisástand.

37. gr.

Hafi fangi við komu sína á vinnuhælið peninga í fórum sínum eða önnur verðmæti, skal það tekið og innsiglað og geymt þar til fanginn fer burt af vinnuhælinu. Allt slíkt skal fært inn í þar til gerða bók, sem fanginn kvittar fyrir í, er hann tekur aftur við fjármunum sínum.

38. gr.

Nú hefur læknisskoðun leitt í ljós, að fangi er með óþrif, lús eða annað, sem smitað getur samfanga hans, þá skal hann einangraður þar til hann hefur verið læknaður. Sama gildir um fanga, sem lækni telur óvinnufæra, þeir skulu lokaðir inni í klefum sínum, þar til þeir hefja vinnu eða verða fluttir burt af vinnuhælinu.

39. gr.

Þegar fangi kemur á vinnuhælið skal fangelsisstjóri taka af honum æviferils-skýrslu, og færa hana inn í þar til gerða fangabók. Fangi skal veginn við skrásetningu, og þyngd hans færð inn í fangabók. Óvinnufærir eða sjúkir fangar skulu ekki teknir á vinnuhælið.

40. gr.

Þegar fangi hefur fengið læknisskoðun, og er talinn heilbrigður og vinnufær, samkvæmt dómi læknis, skal hann settur í starf, og skal þá leitast við að finna honum verkefni, sem hæfir bezt verkkunnáttu hans og starfsmöguleikum.

41. gr.

Ef fangi hefur ekki með sér vinnufatnað og annan nauðsynlegan útbúnað, skal vinnuhælið láta honum í té það, sem með þarf, til þess að fanginn verði vinnufær, og nær það einnig til hlífðarfata við útvinnu.

42. gr.

Allt það, sem vinnuhælið lætur föngum í té, annað en fæði og húsnæði, skal fært á viðskiptareikning viðkomandi fanga.

43. gr.

Gæta skal þess, sem auðið er, að fangar fái ekki meiri úttekt, en þeir eiga inni fyrir á viðskiptareikningum sínum.

44. gr.

Færast skal föngum til gjalda á viðskiptareikninga þeirra:

1. Allur fatnaður sem vinnuhælið lætur þeim í té.
2. Tóbak og eldfæri.
3. Handþurrkur og sápur.
4. Tannburstar, tannkrem, raktæki og aðrar hreinlætisvörur.
5. Öll lyf, sbr. þó 20. gr.

45. gr.

Valdi fangi skemmdum á hlutum eða verkfærum vinnuhælisins, skal tjónið bætt með vinnulaunum fangans, svo og til annarra útgjalda, sem fangi hefur orðið ábyrgur fyrir, meðan hann var að taka út refsingu, þar á meðal kostnaður vegna stroks.

46. gr.

Fangar skulu tryggðir fyrir slysaþættu við vinnu, eftir því sem lög um slysa-tryggingar mæla, þegar þeir vinna verk, sem tryggingarskyld eru eftir þeim lögum.

47. gr.

Á helgidögum þjóðkirkjunnar og lögboðnum frídögum verkamanna, skulu fangar ekki vinna annað en nauðsynleg bústörf, og hreinlætisstörf fyrir heimilið.

48. gr.

Hverjum fanga skal gefinn kostur á að fá Nýja testamentið og sálmaþók þjóðkirkjunnar. Ef fangi er utan þjóðkirkjunnar, skal honum heimilt að útvega sér samsvarandi helgirit trúfélags þess, sem hann telst til.

Þegar guðsþjónusta fer fram í vinnuhælinu, skal gefa föngum kost á að vera viðstaddir, enda hagi þeir sér tilhlýðilega við guðsþjónustuna.

Fari það í bág við trúarbrögð fanga að vinna tiltekinn dag, getur fangelsisstjóri leyst þá frá vinnuskyldu þá daga, gegn því að þeir fullnægi henni á annan hátt.

49. gr.

Fangi, sem ekki vinnur úti við, skal, ef heilsa hans, veðráttu og aðrar ástæður leyfa, vera að minnsta kosti eina klukkustund daglega á göngu úti.

Nær það einnig til fanga, sem hafðir eru í refsiklefa samkv. 3. tölulið 47. gr. alm. hegningarlaga.

Þó nær það ekki til þeirra fanga, sem fangelsisstjóri telur hættulegt að hafa lausa.

50. gr.

Þegar fangi verður sjúkur, skal fara með hann að ráði læknis vinnuhælisins, og er fanganum skylt að haga sér nákvæmlega eftir fyrirmælum hans.

Sé sjúkdómur fanga hættulegur skal gera nánustu vandamönnum hans aðvart, ef unnt er. Hafi fangi næman sjúkdóm, skal þess gætt eftir ýrtruðu möguleikum, að aðrir fangar smitist ekki af honum.

51. gr.

Kennsla, verkleg eða bókleg, skal fara fram a. m. k. 4 klukkustundir í viku hverri eftir nánari ákvörðun dómsmálaráðherra að fengnum tillögum fangelsisstjórnar. Föngum 24 ára og yngri skal skylt að taka þátt í námi. Eldri föngum má veita kost á að taka þátt í námi.

Fangelsisstjórn getur leyst fanga undan námsskyldu, ef námið telst honum ekki nauðsynlegt vegna menntunar eða af öðrum ástæðum.

52. gr.

Fangi, sem er í starfi og vinnur fyrir launum, á rétt á nokkrum tóbaksskammti einu sinni í viku. Fangelsisstjóri ákveður hvað sá skammtur er stór. Reykingar við vinnu eru stranglega bannaðar.

53. gr.

Ef fangi gerist brotlegur við reglur vinnuhælisins og broti er ekki þannig háttað, að það sé látið sæta opinberri ákæru, getur fangelsisstjóri ákveðið fanganum eftirgreind refsiviðurlög eftir málavöxtum hverju sinni:

1. Svipting ívilnana, sem í samræmi við reglur vinnuhælisins eru veittar föngum, sem hegða sér vel, svo sem notkun starfstækja, bóka, bréfaskiptarétti, heimsóknarétti, útigöngurétti, ef brotið hefur verið framið í sambandi við útigöngu hans.
2. Svipting vinnulauna að öllu eða nokkru leyti.
3. Einangrun í refsiklefa allt að 90 daga.

Einangrun í refsiklefa má ekki lengja refsitíma fanga um meira en þriðjung dæmnds refsitíma, nema samþykki dómismálaráðherra sé fengið, og aldrei um meira en helming dæmnds refsitíma. Áður en fangelsisstjóri ákveður refsiviðurlög, skal hann ganga úr skugga um, hvernig broti sé háttað, með því að yfirheyra fangann og annarri rannsókn eftir ástæðum. Jafnan skal hann bóka ákvarðanir sínar um refsiviðurlög. Beita má fleiri en eins konar viðurlögum samtímis.

54. gr.

Fangavörður getur beitt nauðsynlegum öryggisráðstöfunum við fanga, ef afstýra þarf yfirvofandi ofbeldi, bæla niður ofbeldisfullan mótþróa eða koma í veg fyrir strok. Í því skyni má meðal annars nota járn, spenniból og einangrun í öryggisklefa. Ekki má nema með samþykki dómismálaráðherra halda fanga í öryggisklefa lengur en einn mánuð.

55. gr.

Fangelsisstjóri skal festa upp í hverjum fangaklefa skýrar og ákveðnar reglur fyrir fangana að fara eftir, í dvöl sinni á vinnuhælinu.

Í þeim reglum skal tilgreina refsiverð athæfi.

Reglugerð þessi, sem sett er skv. 6. gr. laga nr. 18/1961 um ríkisfangelsi og vinnuhæli öðlast gildi 1. júní 1968. Jafnframt fellur úr gildi reglugerð nr. 261, 9. september 1957.

Dómismálaráðuneytið, 1. maí 1968.

Jóhann Hafstein.

Baldur Möller.